

Protonpumpshämmare kan ge upphov till fysiskt beroende

Behandling med Losec och andra protonpumpshämmare under längre tid än en månad kan sannolikt ge upphov till ett långvarigt »fysiskt beroende« på grund av ökad saltsyrautsöndring efter utsättning.

Medicinsk kommentar sidan **923**

och Klinik och vetenskap sidan **940**

FOTO: SAM STADJENER/PRB

Losec – beroendeframkallare?

Analys av beta-»trace«-protein spårar läckage av cerebrospinalvätska

Läckage av cerebrospinalvätska till näsa eller öra är ofta en svår diagnos att ställa. Laboratorieanalys av beta-»trace«-protein kan användas för rutindagnostik av läckage från centrala nervsystemet.

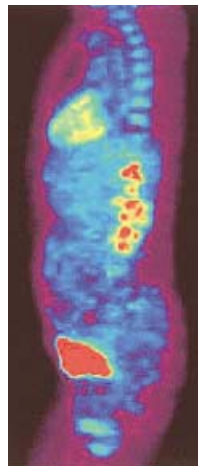
Klinik och vetenskap sidan **943**

Nya rön om GIST har lett till ny medicinsk behandling

Gastrointestinal stromacellstumör, GIST, har länge betraktats som ovanlig, och särskilt den maligna typen har ansetts vara både svårbehandlad och ha dålig prognos. Incidensstudier visar nu att det är fråga om en vanlig tumör. En svensk studie av patienter med malign GIST, som behandlats med läkemedlet imatinib, visar uppmuntrande goda resultat.

Klinik och vetenskap sidan **930**

Patient med GIST under behandling.

Vetenskap – inte tyckande – grund för sjukvårdens organisation

Det är nu dags för den svenska sjukvården att ta ställning till hur den ska organiseras. Och förändringar i sjukvårdens organisation bör vara förankrade i vetenskapliga studier – inte i emotionellt, ideologiskt eller historiskt baserat tyckande.

Medicin och samhälle sidan **946**

Debatt

WHO behövs i den globala hälsovården

»Skall man anse att nya, ekonomiskt kraftfulla aktörer försatt WHO i ett läge där man inte längre har anledning att räkna med denna organisation? Eller kan det till och med vara så att det nu finns ett ännu större behov än tidigare av en stark, överbryggande internationell organisationsnivå?«, skriver P Owe Petersson och menar med nya aktörer till exempel Världsbanken, Bill Gates och Global Fund.

Debatt sidan **962**

Pålästa debattörer inte helt fel

II Sveriges television anlitat inte sällan samma krets av åsiktsexperter för helt olika ämnen. Efter att ha analyserat Saddam Hussein i en debatt får man i nästa program tycka till om sjukvårdspolitik eller hälsofrågor.

Göran Greider, flitigt anlitad samhällsdebattör, exemplifierar risken av att framträda i alltför många sammanhang. Om man behöver formulera ett stort antal åsikter hinner man kanske inte sätta sig in sakfrågorna.

När samhällsprogrammet »Uppdrag granskning« tar upp långtidssjukskrivningar återfinns Greider i panelen. Den som granskas är Bo Hallqvist, försäkringsläkare i Övertorneå, som genom att strikt tillämpa det gällande regelverket dramatiskt minskat antalet långtidssjukskrivna. Det är ett kontroversiellt budskap. Både arbetstagare och arbetsgivare har under en lång tid anpassat sig till en helt annan och mer liberal tolkning. Hallqvists nya strikta praxis kan innebära att enskilda hamnar i kläm.

För Greider är det dock inte sjukskrivningarna utan »sjuknärvaron« som är problemet. Långtidssjukskrivningar är en konsekvens av att man alltför ofta går sjuk till jobbet och därmed underminerar sin hälsa på sikt. Sjukskriv dig oftare och längre så blir du friskare – det är budskapet något tillspetsat.

För alla anhängare av denna nya hälso-teori kan jag rekommendera en nyutkommen monografi från forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS). I skriften »Social Protection in the Nordic Countries« jämförs de nordiska länderna avseende ett antal slutenvårdsvariabler såsom inläggningar och medelvärdetid samt frekvensen sjukanmälda. Svenskarna, utan konkurrens Nordens mest sjukskrivna folk, vårdas inte oftare eller längre på sjukhus än danskar, norrmän eller finnar. De aspekter av folkhälsan som går att skatta med hjälp av slutenvårdsstatistik tycks alltså inte ha något direkt samband med sjukskrivningsfrekvensen.

Josef Milerad

Josef Milerad
medicinsk chefredaktör
josef.milerad@lakartidningen.se